

Olsztyn, 06 grudnia 2017 r.

PS-VI.431.1.31.2017.KB

*Pani
Klaudia Rzepczyńska
Kierownik
Działu Pomocy Instytucjonalnej
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nidzicy
Koordynator Świetlicy Środowiskowej
w Bartoszkach 34/4
13-100 Nidzica*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.813.2017 z dnia 12 września 2017 roku /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Katarzyna Brewka - główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
 2. Marzena Przybylska - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Świetlicy Środowiskowej w Bartoszkach. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 16 października 2017 r. i zakończono w dniu 18 października 2017 r. Przedmiotem kontroli objęto realizację zadań ustawowych placówki wsparcia dziennego oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.), zwanej dalej ustawą.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. Świetlica / Placówka / kontrolowana jednostka - co oznacza: Świetlicę Środowiskową w Bartoszkach, Bartoszki 34/4, 13-100 Nidzica,
2. Kierownik / kierownik kontrolowanej jednostki - co oznacza: Kierownika Działu Pomocy Instytucjonalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy - panią Klaudię Rzepczyńską, koordynującą pracę w Świetlicy Środowiskowej w Bartoszkach,
3. Regulamin - co oznacza: Regulamin Świetlicy Środowiskowej w Bartoszkach,
4. Gmina - Gmina Nidzica.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pani Klaudii Rzepczyńskiej - Kierownika Działu Pomocy Instytucjonalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy, upoważnionej przez panią Danutę Kamińską - Dyrektora MOPS w Nidzicy, do składania wyjaśnień w trakcie kontroli oraz przygotowywania niezbędnych informacji, wykazów i oświadczeń /**akta kontroli str. 3/**.

Ustaień kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w placówce dokumentacji (w tym dokumentacji indywidualnej siedmiorga losowo wybranych dzieci), informacje i wyjaśnienia przekazane przez Kierownika, wychowawcę zatrudnionego w świetlicy – panią [redacted] oraz rozmowy przeprowadzone z dziećmi. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez MOPS w Nidzicy. Działalność Świetlicy w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

I. Zasady działania i organizacja jednostki:

Świetlica Środowiskowa w Bartoszkach jest placówką wsparcia dziennego, prowadzoną w formie opiekuńczej przez Gminę Nidzica. Jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy w dziale Pomocy Instytucjonalnej. Działa między innymi na podstawie:

- Regulaminu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy, wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora z dnia 4 marca 2016 roku (ze zmianami z dnia: 30 sierpnia 2016 roku oraz 1 lutego 2017 roku),
- Regulaminu Świetlicy Środowiskowej w Bartoszkach, będącego załącznikiem nr 3 do Zarządzenia Dyrektora MOPS w Nidzicy z dnia 23 stycznia 2009 roku (ze zmianami z dnia 9 czerwca 2016 roku i 18 września 2017 roku) /**akta kontroli str. 5-35/**,
- Regulaminu określającego zasady i tryb korzystania ze świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, będących w trwałym zarządzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy na terenie Gminy Nidzica /**akta kontroli str. 37-40 /**.

Zgodnie z w/w dokumentami placówka przeznaczona jest dla dzieci z rodzin zamieszkałych na terenie gminy. Celem jej działalności jest, między innymi, zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom, tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce, łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków. W myśl § 10 ust. 1 Regulaminu wychowankowie do Świetlicy przyjmowani są na prośbę własną, na prośbę rodziców / opiekuna prawnego, lub na wniosek szkoły, pracowników socjalnych, sądu lub Policji. Odpowiedzialność za dzieci w czasie zajęć ponosi wychowawca, natomiast odpowiedzialność za nie w drodze do Świetlicy i do domu spoczywa na rodzicach.

Analiza Regulaminu Świetlicy wykazała, iż w dokumencie tym nie wskazano formy, w jakiej jest prowadzona. W wyjaśnieniach Kierownik Działu Pomocy Instytucjonalnej poinformowała, że wszystkie świetlice środowiskowe prowadzone przez Gminę Nidzica są placówkami wsparcia dziennego prowadzonymi w formie opiekuńczej, zaś świetlice socjoterapeutyczne – w formie specjalistycznej. Kontrolujący w formie instruktażu pouczyli Kierownika, aby przy najbliższej pracy nad Regulaminem dokonać stosownego wpisu w powyższym zakresie.

II. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników:

Na podstawie analizy dokumentacji osobowej pracowników ustalono, że Kierownik oraz wychowawca posiadają kwalifikacje niezbędne do zajmowania ww. stanowisk, zgodnie z

wymogami określonymi w art. 25 i 26 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Stwierdzony przez kontrolujących brak dowodu weryfikacji pracowników Placówki pod kątem warunków określonych w art. 26 ust. 2 ustawy, został uzupełniony poprzez przedłożenie kontrolującym w dniu 17 października 2017 roku oświadczenia pani [redacted] o:

- niepozabawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- braku obowiązku alimentacyjnego,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym także skarbowe).

Wobec powyższego kontrolujący odstąpili od wydania zaleceń w omawianym obszarze, pouczyli jednocześnie kierownika kontrolowanej jednostki o obowiązku stałej weryfikacji kwalifikacji zatrudnianych i zatrudnionych pracowników.

III. Dokumentacja:

Ustalono, że w badanym okresie, zgodnie z § 14 Regulaminu, w Świetlicy prowadzono:

- *dzienniki zajęć*, zawierające między innymi rejestry uczęszczających na zajęcia wychowanków wraz z ich danymi (data urodzenia, pesel i adres zamieszkania, telefon kontaktowy do rodziców bądź opiekunów), listę obecności dziecka na zajęciach, tematy przeprowadzonych zajęć wraz z podaniem liczby osób w nich uczestniczących, oraz inną dokumentację, w tym:
 - roczne plany pracy Świetlicy (wraz z wyznaczeniem terminu realizacji, wskazaniem kręgu tematycznego, celów zajęć i użytych metod);
 - *kartę zgłoszenia dziecka*, obowiązującą od 09 czerwca 2016 r. – wypełnianą przez rodzica bądź opiekuna dziecka, na podstawie której odbywa się przyjęcie dziecka do placówki (wcześniej zgłoszenie to nosiło nazwę „oświadczenia”)
 - *diagnozę dziecka*, zawierającą podstawowe informacje o rodzinie wychowanka uczęszczającego do świetlicy, ocenę jego rozwoju i funkcjonowania (w sferze społecznej, emocjonalnej, zadaniowej i nauki szkolnej), kierunki pracy z dzieckiem, oraz uaktualniany co pół roku indywidualny plan pracy z dzieckiem i jego rodziną.

Sporządzano także roczne i półroczne sprawozdania z działalności Świetlicy.

IV. Zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego

1. Opieka i wychowanie

Zgodnie z zapisami zawartymi w Regulaminie (§ 3 ust.1 i 2) Świetlica funkcjonuje we wszystkie dni robocze co najmniej przez 4 godziny, czynna jest od poniedziałku do piątku lub w innych dniach tygodnia, dostosowanych do potrzeb dzieci i ich rodziców.

W dniu rozpoczęcia kontroli na drzwiach wejściowych do Świetlicy znajdowała się informacja, iż we wrześniu i październiku Świetlica działa tylko trzy godziny dziennie, wobec czego kontrolujący poprosili o złożenie wyjaśnienia w powyższym zakresie. W wyjaśnieniu Kierownik podała, że ilość godzin pracy w Świetlicy w Bartoszkach postanowiono okresowo zmniejszyć z 4 do 3 ze względów organizacyjno-kadrowych [urlop związany z rodzicielstwem wychowawczyń]. Pomimo współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nidzicy w znalezieniu wykwalifikowanego pracownika, nikt nie podjął się zatrudnienia, z uwagi na wymiar czasu pracy (na ½ etatu). W związku z tymi trudnościami wychowawcy ze Świetlicy Środowiskowej w Grzegórkach zaproponowano zwiększenie wymiaru czasu pracy do pełnego

etatu i w chwili obecnej pracuje zarówno w Świetlicy w Bartoszkach, jak i w Grzegórkach /akta kontroli str. 41-43/.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Świetlica przeznaczona jest dla 20 dzieci, a w przypadku większej liczby chętnych może nastąpić podział na grupy wiekowe. W roku 2016 w wykazie uczestników zawartym w *Dzienniku zajęć* widniało 17 dzieci, w roku 2017 widniało natomiast 14 dzieci. Analiza wspomnianych list obecności wykazała, iż w okresie podlegającym kontroli nie zdarzyła się sytuacja, aby jeden wychowawca pełnił opiekę nad większą liczbą dzieci niż 15. W każdym dniu dzieci miały zapewnioną opiekę, zgodnie ze standardem określonym w art. 28 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z przyjętym porządkiem dnia, po przybyciu do Placówki dzieci odrabiają lekcje, następnie odbywają się zajęcia tematyczne według planu, a później swobodne gry i zabawy w budynku Placówki lub, jeśli pozwala na to pogoda, na podwórku (placu zabaw lub boisku).

Z rozmów przeprowadzonych z dziećmi wynika, że wychowawca pracujący w Placówce bardzo angażuje się w działania na rzecz dzieci, zawsze służy wsparciem i pomocą, i nie zdarzyła się sytuacja aby zostały źle potraktowane, a ich problemy zignorowano lub zbagatelizowano.

2. Pomoc w nauce

Wychowawca Świetlicy w Bartoszkach przyznał, że w zasadzie z pomocy w odrabianiu lekcji dzieci korzystają sporadycznie, bowiem na odrabianie lekcji duży nacisk kładą sami rodzice. Większość dzieci przychodzi do Świetlicy po ich odrobieniu, ale jeśli sytuacja tego wymaga dzieci otrzymują pomoc w nauce w formie: udzielania wsparcia w odrabianiu prac domowych, opanowaniu materiału szkolnego oraz motywowania do nauki. Z informacji udzielonych przez Kierownika wynika, że jeżeli wychowawca zgłosi potrzebę wsparcia go w zakresie udzielania dzieciom pomocy w nauce w jakimś konkretnym przedmiocie, zatrudnia się korepetytora.

3. Organizacja czasu wolnego, zabaw, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań

Na podstawie informacji przekazanych przez Kierownika i wychowawcę oraz prowadzonej dokumentacji stwierdzono, że Placówka oferowała dzieciom szeroki wachlarz zajęć i propozycji spędzania czasu. W 2016 i 2017 roku, zgodnie z przedłożonymi Sprawozdaniami z działalności Świetlicy w Bartoszkach za rok 2016 i pierwsze półrocze 2017 roku, dzieci uczestniczyły w turniejach sportowych (piłki nożnej, tenisa stołowego), ogniskach integracyjnych, piknikach, wyjazdach do kina, na basen lub na lodowisko. W związku ze ścisłą współpracą z innymi świetlicami z terenu Gminy Nidzica, dzieci uczestniczyły również w szeregu zajęć i imprez współorganizowanych ze świetlicami w Orłowie, Kanigowie, Wietrzychowie, Łynie, Grzegórkach. Były to wspólne dyskoteki, turnieje sportowe, konkursy międzyświetlicowe oraz spotkania wynikające z kalendarza lub pory roku (Andrzejki, Mikołajki, spotkania opłatkowe, wielkanocne, festyny rodzinne z okazji Dnia Matki, Ojca bądź Dnia Dziecka).

Do kalendarza placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Gminy Nidzica „wpisanych” jest dużo cyklicznych wydarzeń, w których uczestniczą również dzieci ze świetlicy w Bartoszkach. Od kilku lat odbywa się międzyświetlicowy konkurs na najpiękniejszy ogródek, Przegląd Małych Form Teatralnych w Kanigowie czy wakacyjny obóz

K3 d

2015 poz.1630). Niemniej jednak niepokój kontrolujących wzbudził brak dostępu do bieżącej wody oraz brak toalet. W związku z powyższym kontrolujący poprosili o udzielenie informacji w jaki sposób zapewnia się dzieciom możliwość załatwienia potrzeb fizjologicznych czy umycia rąk. Wychowawca poinformował, że dzieci korzystają wówczas z toalet we własnych domach, i że na taki stan rzeczy godzą się ich rodzice, którzy wiedzą jakie faktycznie warunki posiada Świetlica.

Poproszona o udzielenie informacji jakie kroki podjęto w celu zapewnienia dzieciom w świetlicy w Bartoszkach dostępu do bieżącej wody i dostępu do toalet, Kierownik podała: „*W strukturach Ośrodka funkcjonuje 15 świetlic, w których dyrektor MOPS na bieżąco podnosi standardy i zapewnia odpowiednie warunki do funkcjonowania. Świetlica w Bartoszkach wymaga szczególnie dużych nakładów finansowych (...). Dyrektor Ośrodka pozyskała dofinansowanie z resortowego Programu dofinansowania Standardów Placówek wsparcia dziennego w wysokości 126 780 zł, między innymi na zaopatrzenie świetlic w łazienki. Jednakże w ostateczności Dyrektor [Ośrodka] wspólnie z Burmistrzem [Nidzicy] podjęli decyzję o rezygnacji z przyjęcia dotacji z MPiPS, gdyż świetlica znajduje się we wspólnocie mieszkaniowej, a sąsiedzi zamieszkujący budynek, w którym znajduje się świetlica nie wyrazili zgody na jej remont. Temat funkcjonowania świetlicy był wielokrotnie podejmowany na spotkaniach z mieszkańcami [którzy nie godzą się na jej likwidację]. O całej sytuacji poinformowany jest Burmistrz Nidzicy i radni Miejscy. Ostateczna decyzja w sprawie świetlicy w Bartoszkach należy do Pana Burmistrza. Jeżeli do IV kwartału 2018 roku budynek nie zostanie wyremontowany [termin wyznaczony w toku kontroli stanu technicznego obiektu], świetlica zostanie zamknięta. Tymczasowo, w celu zapewnienia dzieciom ze świetlicy w Bartoszkach dostępu do toalety, w miejscowości postawiony jest toi-toi, który czyszczony był przez specjalistyczną firmę, a obecnie dostarczony jest na miejsce. Dodatkowo w świetlicy znajdują się dwa dystrybutory wody (z wodą zimną i podgrzewaną)” /akta kontroli str. 47/.*

Pani Klaudia Rzepczyńska – Kierownik Działu Pomocy Instytucjonalnej MOPS w Nidzicy przedłożyła kontrolującym również wyniki kontroli stanu technicznego obiektu, w którym mieści się Świetlica, zleconej przez MOPS w Nidzicy w listopadzie 2014 roku. Z udostępnionego dokumentu wynika, że pomieszczenie Świetlicy może być okresowo dopuszczone do eksploatacji, pod warunkiem usunięcia w trybie pilnym wskazanych usterek. Natomiast wskazane w w/w dokumencie niezbędne roboty budowlane, winny być wykonane do końca 2018 roku /akta kontroli str. 49-59/.

VII. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki ustaleń z kontroli oraz opinie dzieci uczęszczających do Świetlicy na temat jej roli w ich życiu i funkcjonowania, nie wnosi się uwag, rekomenduje natomiast dalsze utrzymanie dobrej jakości świadczonych usług i działań na rzecz wsparcia dzieci. Z uwagi na trudne warunki lokalowe Świetlicy, organ nadzoru zwróci się do Burmistrza Nidzicy z prośbą o podjęcie działań zapobiegających likwidacji Placówki.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji

w Orłowie. Ze wszystkich tych propozycji dzieci korzystają nieodpłatnie i na zasadzie dobrowolności. Ponadto Placówka jest bogato wyposażona w gry planszowe i edukacyjne, z których dzieci korzystają w każdej wolnej chwili. Żadne z dzieci nie skarżyło się na nudę lub nieatrakcyjność proponowanych im form spędzania czasu wolnego.

4. Inne usługi świadczone przez placówkę oraz pozostała działalność placówki

Dzięki wsparciu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy, w kontrolowanym okresie przeprowadzono także takie działania jak: zajęcia rękodzielnicze, kulinarne, czytelnicze, zajęcia z profilaktyki psychozdrowotnej, a także szkolenia dla wychowawców: „Warsztat profilaktyczny z zakresu logopedii”, „Gry i zabawy w pracy z dzieckiem i rodziną”, „Warsztaty z zakresu opracowywania narzędzi do sporządzania diagnoz dzieci i młodzieży”.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Placówka nie korzystała ze wsparcia wolontariuszy. Świetlica nie zapewnia też posiłku, bowiem nie pozwalają na to warunki lokalowe, dzieci przynoszą z domu to, co mają ochotę zjeść. Kontrolowana jednostka pełni ponadto istotną funkcję w życiu pozostałych mieszkańców wsi – nie tylko najmłodszych. Jest miejscem spotkań, zebrań oraz imprez organizowanych dla szerszej społeczności.

V. Działania podejmowane przez placówkę w ramach współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka i innymi podmiotami

Kontakt z rodzicami / opiekunami prawnymi najczęściej ma miejsce podczas przyprawiania dzieci i ich odbioru. Wówczas możliwa jest wymiana informacji na temat funkcjonowania dzieci, zachowań zaobserwowanych w toku pracy z nimi. Jak przyznała pani Dorota Pawlak pracująca z dziećmi, z reguły może liczyć na pomoc rodziców, czasami jeśli potrzeba organizowane są z nimi zebrania, choć zazwyczaj dużo spraw omawianych jest przy okazji spotkań okolicznościowych. W życie świetlicy zaangażowana jest także miejscowa pani sołtys.

Z analizy dokumentacji oraz pozyskanych informacji wynika, że placówka wsparcia dziennego w Bartoszkach współpracuje w szczególności z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nidzicy (w tym z pracownikami socjalnymi i asystentami),
- właściwym miejscowo policjantem dzielnicowym,
- pozostałymi świetlicami Gminy Nidzica,
- poradnią uzależnień,
- szkołami i przedszkolami, do których uczęszczają dzieci.

VI. Warunki lokalowe

Placówka wsparcia dziennego w Bartoszkach zlokalizowana jest w budynku, którego część jest własnością Gminy, oddaną w trwały zarząd MOPS w Nidzicy, druga część stanowi własność prywatną. Dawniej w budynku mieściła się szkoła, okresowo również sklep, w chwili obecnej Świetlica dysponuje jednym pomieszczeniem ogrzewanym kominkowo.

W związku z faktem, iż Placówka powstała przed 5 września 2015 roku, nie podlegała ocenie pod kątem wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 roku w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełnić lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego (Dz. U.

uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.).

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonna-Kostrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Pracy i Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Brewka
Katarzyna Brewka

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Dziello
Witold Dziello

GŁÓWNY SPECJALISTA

Marzena Przybylska
Marzena Przybylska

Do wiadomości:

Pani Danuta Kamińska – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy

